فصل‌نامه رهیافتی در جامعه شناسی و توسعه
Journal of Approaches in Sociology and Development
https://www.jasd.ir
دوره ۲، شماره ۱، بهار ۱۴۰۵، صفحات ۹۳ تا ۱۱۵
eISSN: 3115-7955
Research-Quantitative

Investigating factors affecting the success and economic sustainability of home business support plans for clients covered by the Welfare Organization

Amin Nikpour

Associate Professor, Department of Management, Islamic Azad University, Kerman Branch, Kerman, Iran.

Receive:
15 April 2026
Revise:
20 May 2026
Accept:
04 June 2026

Keywords:
Support projects, Economic Success and Sustainability, Home-based businesses, Clients.

Abstract

Objective: The objective of the present study was to investigate the factors affecting the success and economic sustainability of home business support projects implemented by clients under the coverage of the Tonekabon County Welfare Organization.

Method: The present study is of a descriptive-correlational type. The statistical population of this study included 204 clients under the coverage of the Tonekabon County Welfare Organization who received employment loans from the Tonekabon County Welfare Organization during the years 1400 to 1404. They were selected as the sample size using a simple and accessible random sampling method. In order to collect data, a 27-question questionnaire on factors affecting the success and economic sustainability of home business support projects (researcher-made) was used, which has good validity and reliability. All statistical analyses were performed using SPSS and PLS computer software.

Findings: The results of data analysis show that there is a significant relationship between the factors affecting the success and economic sustainability of home-based business support projects for clients covered by the Tonekabon County Welfare Organization.

Conclusion: Given the increasing role of home-based businesses in empowering and self-sufficiency of the less privileged in society and as a result of the dynamism of the country's economy and society, accurate identification of the factors affecting the development of this sector is of great importance.

Please cite this article as (APA): Nikpour, A. (2026). Investigating factors affecting the success and economic sustainability of home business support plans for clients covered by the Welfare Organization. Approaches in sociology and development, 2(1), 93-115.

https://doi.org/10.22034/jasd.2026.589596.1031

Authors retain the copyright and full publishing rights.
Published by Raz Nahan Publishing.
This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Publisher: Raz Nahan Publishing (RN.PUB)

Corresponding Author: Amin Nikpour
Email: nikpour2003@yahoo.com

فصل‌نامه رهیافتی در جامعه شناسی و توسعه

https://www.jasd.ir

دوره ۲، شماره ۱، بهار۱۴۰۵، صفحات ۹۳ تا ۱۱۵

پژوهشی - کمی

eISSN: 3115-7955

بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی

امین نیکپور

دانشیار، گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان، کرمان، ایران.

تاریخ دریافت:
۲۶ فروردین ۱۴۰۵
تاریخ بازنگری:
۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۵
تاریخ پذیرش:
۱۴ خرداد ۱۴۰۵

کلید واژه‌ها:
طرح‌های حمایتی،
موفقیت و پایداری اقتصادی،
مشاغل خانگی،
مددجویان.

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر، بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن بود.

روش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی ـ همبستگی است. جامعه‌آماری این تحقیق شامل ۲۰۴ نفر از مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن بودند که طی سال‌های۱۴۰۰تا ۱۴۰۴ از سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن وام اشتغال‌زایی دریافت کرده‌اند که به صورت روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و در دسترس به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه ۲۷ سوالی عوامل مؤثر بر موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی (محقق ساخته) استفاده گردید که از روایی و پایایی مطلوبی برخوردار است. تمام تجزیه و تحلیل‌های آماری از طریق نرم‌افزارهای کامپیوتری SPSS و PLS انجام گرفته است.

یافته‌ها: نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که بین عوامل مؤثر بر موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن رابطه معنی‌داری وجود دارد.

نتیجه‌گیری: باتوجه به نقش روزافزون مشاغل خانگی در توانمندسازی و خودکفایی افراد کمتر برخوردار جامعه و در نتیجه پویایی اقتصاد و جامعه کشور، شناسایی دقیق عوامل مؤثر بر توسعه این بخش از اهمیت بالایی برخوردار است.

لطفاً به این مقاله استناد کنید (APA): نیکپور، امین. (۱۴۰۵). بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی. *فصلنامه رهیافتی در جامعه شناسی و توسعه*، ۲(۱)، ۹۳-۱۱۵.

https://doi.org/10.22034/jasd.2026.589596.1031

Authors retain the copyright and full publishing rights.
Published by Raz Nahan Publishing.
This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

ناشر: انتشارات راز نهان

ایمیل: nikpour2003@yahoo.com

نویسنده مسئول: امین نیکپور

مقدمه

یکی از مهمترین مسائل کشورها در دنیای امروز که نظام‌های سیاسی و اقتصادی آنان را با چالش جدی رو به رو کرده است، مسئله افزایش نرخ بیکاری است (گابریل و بیچ[1]، ۲۰۲۵: ۳۰۷). با اطمینان می‌توان گفت که یکی از اساسی‌ترین اولویت‌هایی که در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های اقتصادی به آن اهمیت داده می شود، ایجاد اشتغال پایدار و کاهش نرخ بیکاری است (رات و میتروویچ[2]، ۲۰۲۳: ۲). کشور ایران با داشتن جمعیتی هوشمند و مستعد و منابع طبیعی فراوان، تولید ناخالص پایینی دارد و نسبت قابل توجهی از نیروهای جوان و تحصیل کرده اش از نعمت اشتغال محرومند، به همین دلیل ناگزیر به تاکید بر اولویت ایجاد کار در سطوح مختلف است (طاهری و همکاران، ۲۰۲۳: ۷۰). یکی از راه‌های مقابله با بیکاری و کاهش آن، خوداشتغالی است. خوداشتغالی فعالیت بخش خصوصی و غیررسمی اقتصاد است که می‌تواند تاثیر زیادی در کاهش بیکاری داشته باشد (وحیدپور و همکاران، ۱۴۰۳: ۲۴۰). بدون شک پیش نیاز تدوین هر طرح جامع و قابل اجرا در هر کشور جهت کاهش نرخ بیکاری و افزایش اشتغال، بررسی دقیق و کارشناسانهٔ ساختار و امکانات و ظرفیت‌های موجود در آن کشور است (کریمینز و کیزی[3]، ۲۰۲۳: ۴۶). در کشور ما ساختار جمعیتی نیروی بیکار نشان می‌دهد که بیکاران به طور عمده در یکی از ۳ گروه اصلی فارغ التحصیلان دانشگاهی، زنان سرپرست خانوار و جوانان بدون شغل که اغلب از اقشار آسیب‌پذیر هستند، قرار دارند. با توجه به مطالعات انجام شده از سوی کارشناسان در این زمینه، بهترین راه حل و مدل اجرایی که بتوان سه گروه فوق را وارد بازار کار ساخت و مشکل بیکاری را کاهش داد، مدل اجرایی طرح جامع ایجاد و توسعهٔ کسب و کارهای خانگی در کشور است (مروتی و همکاران، ۱۴۰۳: ۴۰). به منظور تحقق این امر دستگاه‌های حمایتی سعی دارند تا با فراهم آوردن زمینه اشتغال برای افراد تحت پوشش، امکان خودکفایی آنها را فراهم نمایند که در این میان سازمان بهزیستی به عنوان گسترده ترین دستگاه حمایتی در چارچوب طرح اشتغال و خودکفایی این هدف را دنبال می‌کند (اسماعیلی الموتی و باباجانی رودی، ۱۴۰۳: ۲۴۳). از جمله فعالیت‌های این نهاد تشویق به ایجاد کسب و کارهای خرد و خانگی است که مجموعه فعالیت‌های تولیدی، خدماتی و یا اقتصادی را در بر می‌گیرد و با شرایط و ضوابط مشخص به صورت انفرادی، خانوادگی و جمعی برای ایجاد یا توسعه اشتغال و خودکفایی مددجویان از طریق پرداخت تسهیلات مالی اجرا می‌گردد (بخشم و همکاران، ۱۴۰۳: ۱۲۹). به طور کلی، راه اندازی و توسعه کسب و کارهای خانگی با چالش‌ها و موانع متعددی مواجه است که از جمله می‌توان به این موارد اشاره کرد. نبود طرح کسب وکار مناسب: طرح کسب و کار، راهنمای اقدامات کارآفرین و معیاری برای عملکرد کارآفرین است. اما نشانگرهایی نیز وجود دارند که کسب و کار خانگی فاقد یک طرح و برنامه مناسب می‌باشند. این نشانگرها عبارتند از: نبود اهداف قابل دستیابی، نبود محدودیت زمانی برای انجام کارها، نبود اولویت‌ها و نبود گام‌های

1- Gabriel & Bitsch
2- Raut & Mitrović
3- Crimmins & Casey

عملی (آجر و همکاران[1]، ۲۰۲۳: ۵۲). پایین بودن سطح تجربه و تخصص: به طور کلی فقدان تجربه منجر به شکست خواهد شد، مگر آن که کارآفرین بتواند دانش لازم را کسب کند یا با شخصی که آن دانش را دارد، هم گروه شود. از آن جا که بسیاری از کارآفرینان ابتدایی، نظرات بلند پروازانه دارند و در مورد کار خود نیز تجربه زیادی ندارند، با شکست مواجه می شوند (احمدی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۵۱). دسترسی نداشتن به بازار مناسب: یکی از مشکلات اساسی کارآفرینان عدم شناسایی یک بازار مناسب در طرح کسب و کار می‌باشد که این مهم به دلیل انحصارطلبی بازار در گرو شرکت‌های بزرگ، نوسانات شدید در عرضه و تقاضا، رقابت یارانه‌ای از سوی شرکت‌های دولتی، فقدان مکانیزم های بازار و دسترسی نداشتن به کانال‌های توزیع ملی و بین المللی و موارد دیگر به وجود می‌آید (زارع شمس آبادی و همکاران، ۱۴۰۳: ۱۳۵). موانع ناشی از دسترسی نداشتن به اطلاعات و منابع اطلاعاتی: زمینه‌های اطلاعاتی چون اطلاعات بازاریابی، اطلاعات سرمایه‌گذاری، اطلاعات علمی و تکمیلی و اطلاعات در مورد مشتریان احتمالی به عنوان ضرورتی برای تدوین و کاربردی نمودن یک طرح تجاری مناسب می‌باشد. این مشکلات می‌تواند به دلیل توجه صرف به اطلاعات و گزارشات رسمی، غفلت از دریافت اطلاعات مستقیم در بازار و تاکید بر آمار و اطلاعات گذشته، به وجود آید (تابلی،۱۴۰۳: ۱۷). تامین نشدن اعتبار مالی جهت سرمایه‌گذاری کسب وکار خانگی: بانک‌ها مهمترین تأمین کننده اعتبار و تسهیلات طرح‌ها در کشور محسوب می‌شوند، این موضوع در حالی است که به دلیل افزایش مطالبات معوق و بدهی‌های دولت به سیستم بانکی، بانک‌ها در وضعیت مناسبی به سر نمی‌برند و سیاست ها هم نمی‌تواند سرنوشت جالبی برای اجرای طرح‌های اشتغال زا در کشور داشته باشد و همین موضوع باعث شده که سرنوشت اجرای طرح مشاغل خانگی در ابهام بماند (یزدی و همکاران، ۱۴۰۳: ۲۹). موانع قانونی: توسعه کسب و کار خانگی، نیازمند وجود قوانین صریح و روشن جهت اعتلای بخش صنعت و تولید و وجود قوانین به منظور حمایت از این طرح‌ها در مقابل انحصار طلبی‌های تحمیلی از سوی شرکت‌های بزرگ است (پرت[2]، ۲۰۲۵: ۶۴). برخی از موانع قانونی کسب و کار خانگی: نامشخص بودن نحوه چتر حمایتی بیمه برای افراد تحت پوشش مشاغل خانگی و قوانین مالیاتی است (مصری عیسی لو و همکاران، ۱۴۰۳: ۹۴۳). سازمان بهزیستی به عنوان یکی از گسترده‌ترین دستگاه حمایتی در چهارچوب طرح اشتغال و خودکفایی برای افراد تحت پوشش، امکان خودکفایی آنها را فراهم می نمایند. این نهاد به عنوان یک نهاد عمومی که برای یاری نمودن محرومان، مستضعفان و امداد درماندگان و آسیب دیدگان ایجاد شده، اهدافی چون کمک به خوداشتغالی در قالب طرح‌های اشتغال زایی و خودکفایی را دنبال می‌کند (مژدکانلو و اکبرپور چنارک، ۱۴۰۴: ۲۸). یکی از فعالیت‌های اساسی سازمان بهزیستی، انجام فعالیت‌هایی است که به ایجاد روحیه خوداتکایی و اعتماد به خود، علاقه و استقبال از کار منجر می‌شود به نحوی که افزایش حجم این گونه فعالیت‌ها در مقایسه با سال های قبل را می توان به عنوان نشانه‌ای از اهمیت این موضوع تلقی کرد (سرخه و شبر، ۱۴۰۳: ۳۶). از جمله فعالیت‌های این نهاد تشویق به ایجاد

1- Ajor et al.
2- Pratt

کسب و کارهای خرد و خانگی است که مجموعه فعالیت های تولیدی، خدماتی و یا اقتصادی را در برمی گیرد و با شرایط و ضوابط مشخص به صورت انفرادی، خانوادگی و جمعی برای ایجاد یا توسعه اشتغال و خودکفایی مددجویان از طریق پرداخت تسهیلات مالی (وام) اجرا می گردد (سیف اللهی و اکبری آرباطان، ۱۴۰۲: ۷۸۵). این نهاد در پی آن است تا براساس قابلیت افراد تحت پوشش، ضمن امکان سنجی شغلی، زمینه مناسب را جهت اشتغال و کسب درآمد پایدار برای مددجویان و خودکفایی تدریجی آنها فراهم آورد. با این وجود و در کنار اثرات مثبت کسب و کارهای خرد و خانگی، طبق اطلاعات موجود، از بین ۹۱۵۴ طرح خوداشتغالی که در زمینه‌های مشاغل خانگی در شهرستان تنکابن توسط این نهاد اجرا شده است، تعداد ۱۵۴۷طرح به صورت موفق اجرا شده‌اند (سازمان بهزیستی، ۱۴۰۴). از اینرو در این تحقیق محقق در صدد بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت طرح های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی می باشد. از اینرو سوال اصلی این تحقیق این است که عوامل مؤثر بر موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن کدامند؟

مبانی نظری پژوهش

تاریخچه کسب و کار خانگی

کار از خانه قدمت دیرینه‌ای دارد. شاید بتوان گفت که پیشینه آن به ظهور مفهوم خانه و یکجانشینی انسان باز می‌گردد. بخش اعظم فعالیت‌های اقتصادی مردمان قبل از عصر صنعتی شدن در خانه‌ها و محل زندگیشان انجام می‌شد و خلط مفهوم خانه و کسب‌وکار مفهوم غریبی نبوده‌است (شریف و احمد[1]، ۲۰۲۴: ۵۹). کسب‌وکار خانگی در جوامع سنتی و کشاورزی بیشتر متداول بوده‌است. اما پس از انقلاب صنعتی به دلیل مرزی که بین محل کار و خانه کشیده شد، اهمیت آن کاهش یافت. اصلاً اینطور نیست که راه‌اندازی کسب‌وکار در خانه کار خیلی ساده و راحتی باشد. برندسازی خانوادگی در این میان از جایگاهی بسیار مهم برخوردار است.با انقلاب صنعتی و گسترش نظام کارخانه‌ای رفته رفته مرز میان خانه و محل کار پر رنگ تر شد، به‌طوری که مراکز صنعتی و تجاری به عنوان محلی برای فعالیت اقتصادی و خانه به کانونی گرم و آرام بخش برای مردمان خسته از کار روزانه در این مراکز تبدیل شد. وقوع یک شوک اقتصادی در اثر بحران انرژی اپک در سال ۱۹۷۳ باعث شد که توجه‌های دوباره نسبت به خانه به عنوان محل کار جلب شود (بیات و فرضی زاده، ۱۴۰۲: ۱۵).

1 - Shariff & Ahmad

پیشینه کسب‌وکارهای خانگی در ایران

در ایران با اینکه بستر مناسبی برای گسترش کسب و کارهای خانگی وجود دارد، اما تاکنون این بخش از فعالیت اقتصادی به صورت جدّی و نظام‌مند پیگیری نشده است. افرادی که در حوزهٔ کسب‌وکارهای خانگی از گذشته مشغول به فعالیت بوده‌اند را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد: ۱- افرادی که به فعالیت در بخش صنایع دستی مشغول می‌باشند. ۲- گروهی که به صورت غیرقانونی و به اصطلاح "زیرپله‌ای" مشغول به فعالیت در این بخش هستند. ۳- افرادی که خدماتی را در منازل ارائه می‌کنند خدماتی همچون خیاطی، آرایشگری، آشپزی و ... و قریب به اتفاق نیز از بانوان هستند (قاسمی و کلانتری، ۱۴۰۱: ۱۷).

۱- صنایع دستی

یکی از بسترهای مناسب کسب‌وکارهای خانگی در ایران که به‌صورت سنتی، پتانسیل چندین میلیون فرصت شغلی را داشته، حوزه صنایع‌دستی بوده است (یکی از فعالان بازار فرش تهران معتقد بود در سال ۱۳۵۷ حدود هشت میلیون نفر در این بخش مشغول به فعالیت بودند). حوزه فعالیت صنایع‌دستی یکی از بسترهای مناسب ایجاد اشتغال مولد در برخی از کشورها است (شیری و همکاران، ۱۴۰۴: ۹۷). بر اساس نظر کارشناسان، ایران به همراه چین و هند، سه قطب برتر صنایع‌دستی جهان هستند. صنایع‌دستی در کشور ما به‌واسطه مزیت‌های نسبی که دارا بوده، پتانسیل ایجاد اشتغال و سرمایه‌گذاری مولد را در گذشته داشته است. این مزایا عبارت بودند از: امکان فعالیت در فضاهای محدود در مجاورت و یا در همان محل زندگی فرد، به‌صورت کار در خانه و هماهنگ با دیگر فعالیت‌های وی. برای مثال، زن خانه علاوه بر رسیدگی به فرزندان، تهیه غذا برای خانواده و سرکشی به دام و طیور، ساعتی از روز را نیز به بافت قالی یا کار دستی دیگری می‌پرداخته است. استفاده از مواد اولیه طبیعی که غالباً در دسترس بوده است. مهارت مبتنی بر آموزش سینه‌به‌سینه نظام استادشاگردی که فرد از والدین و نزدیکان کسب می‌کرده. ابزار و تکنولوژی نسبتاً ساده و ابتدایی که بیشتر توسط دیگر اعضای خانواده یا خود فرد تهیه می‌شده و غالباً نیز توسط خود آن‌ها تعمیر و ترمیم می‌گشته است. روش تولید به معنای امروزی بیش از آنکه تکنولوژی‌محور باشد اشتغال‌محور بوده است. به‌گونه‌ای که در آن فرایند تولید مبتنی بر فرد بوده و هر بخش از فرایند تولید، بر اساس حضور و دخالت مستقیم (دست، ابتکار، هنر و...) فرد به ثمر می‌رسیده است (کرمی، ۱۴۰۰: ۵۲). سرمایه‌بر نبودن فعالیت‌ها. در این بخش، نیاز به سرمایه اولیه چندان زیاد نبوده و سرمایه در گردش بیشتر از سفارش‌دهنده تأمین می‌شده است. بازار فروش مناسب داشته که به دو بخش تقسیم می‌شده است: بازار داخلی که شامل توریست‌ها و مصرف‌کنندگان محلی بودند و بازار خارجی که توسط بازاریان و با استفاده از سازوکارهای بازار سنتی که غالباً بدون رقیب بوده صادرات انجام می‌گرفته است (یزدی و همکاران، ۱۴۰۳: ۲۷). اما امروزه این بخش به دلایل متعدد، پتانسیل سنتی خود را از دست داده است. تقاضا برای محصولات صنایع‌دستی به دلایل متعدد همگام با رشد جمعیت افزایش نیافته و از صحنه رقابت در بازار جهانی نیز فاصله زیادی گرفته است. این عدم اقبال محصولات

صنایع‌دستی از یک سو در چرخه رقابت ناشی از توسعه اقتصادی و رشد محصولات موازی صنایع مدرن و از دیگر سو، کاهش کیفیت و عدم رعایت اصول تولید مطابق با سلیقه مصرف‌کنندگان (تولید بدون تحقیقات اولیه و نیازسنجی) و عدم ارتقای سطح مهارت افراد شاغل برای بالا بردن کیفیت محصولات این بخش بوده است. این موضوع به‌شدت بر بسترهای ایجاد اشتغال پایدار در این حوزه تأثیر نامطلوبی گذاشته است. شاید بتوان علاوه بر مسائل فوق، مهم‌ترین دلایل عدم گسترش بستر این نوع از کسب‌وکارهای خانگی را به‌صورت زیر عنوان کرد:

- وابسته بودن بیش از حد برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های مراجع دولتی به مزیت‌های نسبی به‌جای توجه به مزیت‌های رقابتی و عدم برنامه‌ریزی اصولی و متناسب با نیازهای زندگی جدید مردم.
- تغییر شکل زندگی مردم از زندگی مبتنی بر تولید به زندگی مبتنی بر مصرف، به‌واسطه مهاجرت از روستاها به شهرها و تغییر الگوی هنجارهای فعالیت اقتصادی از کار یدی و خویش‌فرما به کارمندی و کارگری تحت‌نظر کارفرما (فرهمند علی‌آباد، ۱۴۰۲: ۷۶۵).
- رشد چشمگیر محصولات صنایع تکنولوژی‌محور با قیمت ارزان و تنوع زیاد و متأثر شدن بازار داخلی محصولات صنایع‌دستی از آن که می‌توان قالی ماشینی را به‌عنوان یک نمونه مثال زد. در گذشته یک قالی‌باف اگر قالی تولید شده‌اش مشتری نداشت، خودش یا دیگر آشنایان او از آن استفاده می‌کردند و پس از مدتی همین قالی (پاخورده) با ارزش افزوده بیشتری به فروش می‌رفت. ولی امروز همان بافنده، خودش از قالی ماشینی استفاده می‌کند و چرخه مصرف داخلی این محصول تا حدود زیادی آسیب دیده است، که این امر باعث به‌هم‌خوردن عرضه و تقاضای این محصول شده است.
- کاهش تمایل بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در این بخش.
- کاهش درآمد سرانه افراد شاغل در این بخش نسبت به هزینه‌های آن‌ها.
- عدم احساس تشخص و رتبه اجتماعی از سوی شاغلان در این بخش (مروتی و همکاران، ۱۴۰۳: ۴۲).
- چالش مالی فرد شاغل با بازار مواد اولیه و بازار فروش که گاه ضربات جبران‌ناپذیری به افراد در این بخش وارد می‌شود.
- عدم رشد صنعت گردشگری و عدم گسترش بازار داخلی مشتریان خارجی محصولات صنایع‌دستی.
- کاهش اعتماد مشتریان خارجی به محصولات صنایع‌دستی به‌واسطه کاهش کیفیت این محصولات و استفاده از مواد اولیه نامناسب و نامرغوب.
- افزایش قدرت رقبای خارجی و به‌دست گرفتن بخشی از سهم بازار ایران در صنایع‌دستی از سوی کشورهایی مانند چین و هند.

با توجه به موارد فوق، یکی از بسترهای مناسب توسعه کسب‌وکارهای خانگی در ایران دستخوش مسائل مختلفی است که نیاز به برنامه‌ریزی درازمدت برای اصلاح و احیای آن می‌باشد (صمدزاد، ۱۴۰۲: ۶۴).

۲- فعالیت های زیرپله‌ای

یکی دیگر از گستره‌های موجود کسب و کارهای خانگی در ایران نوعی از فعالیت‌های اقتصادی است که غالباً انگیزه‌های غیرقانونی دارند، مثل تولید اجناس تقلبی، یا فعالیتهایی که انگیزه‌هایی مثل گریز از مالیات، عوارض، نظارتهای بهداشتی و دلایلی از این قبیل دارند. این گونه از فعالیتها بیش از آن که برای اقتصاد جامعه مفید باشد، به پیکر ناتوان تولید ضربه زده و به بسیاری از تولید کنندگان، خسارات جبران ناپذیری وارد می‌کند که گاهی باعث تعطیلی و ورشکستگی این بنگاههای اقتصادی می‌شود. افرادی که این نوع از فعالیت ها را مدیریت و هماهنگ می نمایند غالباً از نیروی کار طبقات محروم جامعه و فضای زندگی آنها به صورت کارمزدی استفاده می نمایند (صفای کنجین و همکاران، ۱۴۰۰: ۳۳۷).

۳- مشاغل مرتبط با خدمات و تولیدات خانگی

نوع دیگر فعالیت‌های که بصورت سنتی با محوریت خانه در ایران انجام شده است، ارائه خدمات مختلف مانند خیاطی، آرایشگری، تزریقات، آموزش قرآن و مواردی از این دست که امروزه فعالیت‌های با شکل جدید تر نیز به آن اضافه شده از قبیل آموزش‌های جدید همچون زبان، یا آموزش‌های خاص درسی و آموزش‌های همچون گل‌سازی و غیره و همچنین فعالیت‌های که به تولید محصولاتی همچون شیرینی، ترشی، شور، گل‌های مصنوعی و مواردی از این قبیل که بخشی از وقت زنان خانه‌دار به آن صرف شده است می‌توان اشاره کرد. که در هر حال این گونه فعالیت ها بستر مناسبی در گذشته و حال برای کمک به اقتصاد خانواده بوده‌اند (قاسمی و کلانتری،۱۴۰۱: ۲۱). ولی معدودی از این فعالیت‌ها بصورت منظم، ساختارمند و همیشگی توسط این افراد دنبال شده و گاهاً با تغییر وضعیت خانواده این فعالیت تعطیل شده و امروزه غالباً این فعالیت ها با توجه به قوانین و مقررات خاصی قابل اجراء می باشد در مجموع می توان از این مدل سنتی برای اشتغال مولد و پایدار الگو گرفت. با توجه به این موضوع، استفاده از پتانسیل ایجاد اشتغال با استفاده از فضای خانه در ایران ضرورت دارد و نیاز به برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مناسبی در این بخش کاملاً حس می‌شود، تا ضمن سامان گرفتن این گونه از فعالیت‌ها، پیامدهای منفی آن نیز کنترل گشته است و از مزایای مثبت آن که همچون کلیدی برای قفل طرح‌های اشتغال زاء و کاهش نرخ بیکاری استفاده نمود (صمدزاد و قراچورلو، ۱۴۰۰: ۹۶).

پیشینه پژوهش

- تابلی و همکاران (۱۴۰۳) تحقیقی تحت عنوان طراحی الگوی کارآفرینی زنان مبتنی بر مشاغل خانگی با استفاده از نظریه داده بنیاد انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد مقوله محوری الگو شامل عوامل ساختاری، فرایندی، رفتاری و توسعه‌ای بود. راهبردهای الگو شامل تدافعی، تهاجمی، بازنگری/انطباقی، اقتضایی و تنوع، و شرایط زمینه‌ای شامل

جوکاری، اکولوژی و محیط خانوادگی می باشند. شرایط علّی دارای مقوله-های مرتبط با شخصیت همچون عوامل شناختی، انگیزشی، رفتاری، و عوامل مرتبط با کسب و کار شامل مشتریان، بازار، کالا و کار می باشد. شرایط فرهنگی، سیاسی و اقتصادی نیز مقوله‌های مداخله‌گر و پیامدهای الگو در سطح (فردی، گروهی و اجتماعی) می باشند.

– مژدکانلو و اکبرپور چنارک (۱۴۰۴) تحقیقی تحت عنوان اشتغال و کارآفرینی توسط کمیته امداد امام خمینی (ره) انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد ایجاد اشتغال و توانمندسازی مددجویان و به ویژه روستائیان و جلوگیری از مهاجرت آنها به سمت شهرها بوده که این موضوع مستلزم وجود افرادی است که توانایی هدایت و ایجاد اشتغال برای مددجویان و سایر نیازمندان در روستاها و مناطق محروم می باشد که به آنها کارشناسان فنی اشتغال گفته می شود.

– شیری و همکاران (۱۴۰۴) تحقیقی تحت عنوان کار و خانه: پدیدارشناسی تجربهٔ زیسته و روایت زنان شاغل از کار خانگی انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد «خانه‌داری به‌مثابهٔ یک مسئولیت گریزناپذیر» بخشی از هویت اجتماعی دوگانهٔ زنان شاغل تلقی می‌شود. درنتیجه این موقعیت متضاد آن‌ها با تجربهٔ «فشار نقش و رنج‌های دوگانه‌کاری» مواجه هستند. یافته‌ها همچنین بیانگر این است که کار خانگی اگرچه به‌عنوان تکلیف زنانه تحت سیطرهٔ «سنت‌های مردسالارانه» به زنان تحمیل می‌شود، اما در مقابل اشتغال برای آنان انتخابی آزادانه و به‌مثابهٔ «ابزاری برای مقاومت» عمل می‌کند. تغییر در موقعیت زنان مستلزم تحقق برابری جنسیتی از طریق گام‌های تدریجی به‌سوی تغییر ساختار و فرهنگ مشارکتی و برابری‌خواهانه است.

– هرمن[1] (۲۰۲۳) تحقیقی تحت عنوان طراحی الگوی طرح های حمایتی دولتی از مشاغل خویش فرمایی در مناطق روستایی استکهلم دیجیتال انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد حمایت دولت از طرح های خوداشتغالی و خوش فرمایی و اعطا وام های کم بازده می تواند بر اقتصاد سرمایه ای خانوارهای روستایی در استکهلم کمک شایانی نماید.

– ریوسچک و میسون[2] (۲۰۲۴) تحقیقی تحت عنوان مشارکت مشاغل خانگی در اقتصاد دیجیتال انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد کسب و کارهای مستقر در خانه با نسبت بالایی از فروش آنلاین مرتبط هستند و تأثیر کلی فناوری دیجیتال بر آنها اندک است.

– دنیز و همکاران[3] (۲۰۲۵) اولویت بندی عوامل موثر بر توسعه مشاغل خانگی زنان روستایی فیلیپین انجام دادند. نتایج این تحقیق نشان داد داشتن مهارت، تخصص و تجربه، انگیزه ی کسب استقلال بیش تر، معرفی و دیدار با الگوها زنان روستایی فیلیپین موفق است.

1- Herman
2- Reuschke & Mason
3- Diniz et al.

روش شناسی پژوهش

هدف از تحقیق حاضر توسعه دانش کاربردی در یک زمینه دانش خاص است و به قصد کاربرد نتایج یافته‌ها برای حل مشکلات خاص درون سازمان انجام می‌شود، بنابراین تحقیق حاضر از لحاظ هدف، تحقیق کاربردی و از نظر روش، تحقیق توصیفی از نوع همبستگی است که به شیوه تحقیقات میدانی به جمع‌آوری داده‌ها پرداخته می‌شود. جامعه آماری این تحقیق شامل ۲۰۴ نفر از مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن می باشند که طی سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۴ از این سازمان وام اشتغال زایی دریافت کرده اند. در این تحقیق با توجه به محدود بودن جامعه آماری و در دسترس بودن از روش تمامیت شماری استفاده گردید و روش نمونه‌گیری مورد استفاده در این تحقیق تصادفی ساده متناسب با حجم جامعه است. در این تحقیق به منظور جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از پرسشنامه ۲۷ سوالی عوامل مؤثر بر موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی استفاده شد که روایی و پایایی آن به در جدول (۱و۲) قابل مشاهده است.

یافته‌های پژوهش

جدول (۱): روایی همگرای متغیرهای پژوهش

	Composite Reliability	Average Variance Extracted (AVE)
بهره گیری از امکانات و حمایت های سایر سازمان ها	۰.۸۸۵	۰.۷۲
سطح مهارت مدیران و کارشناسان	۰.۸۸	۰.۷۱۱
طرح خودکفایی	۰.۸۹۵	۰.۷۳۹
طرح‌های توانافزایی	۰.۸۸۳	۰.۷۱۶
طرح‌های کار انگیزی	۰.۸۸۲	۰.۷۱۴
فراهم کردن اعتبار مالی جهت سرمایه گذاری کسب و کار خانگی	۰.۸۸۶	۰.۷۹۵
فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات	۰.۸۸۷	۰.۶۶۳
موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۹۷۵	۰.۵۸۹
پایدار سازی مشاغل ایجاد شده	۰.۸۸۹	۰.۷۲۸
پشتیبان فنی و تدارکاتی از مددجویان کارآفرین	۰.۸۸۵	۰.۷۲

مشاهده می گردد که مقدار میانگین واریانس استخراج شده (AVE) همواره بزرگتر از ۰/۵ است و مقدار پایایی ترکیبی نیز در تمام موارد مقداری بیشتر از ۰/۷ به دست آمده که از مقدار میانگین واریانس استخراج شده (AVE) نیز بزرگتر است؛ بنابراین روایی همگرا نیز تأیید می‌شود.

جدول (۲): مقادیر پایایی

	Cronbach's Alpha	rho_A	Composite Reliability
بهره گیری از امکانات و حمایت های سایر سازمان ها	۰.۸۰۵	۰.۸۰۵	۰.۸۸۵
سطح مهارت مدیران و کارشناسان	۰.۷۹۶	۰.۷۹۶	۰.۸۸
طرح خودکفایی	۰.۸۲۴	۰.۸۲۴	۰.۸۹۵

	Cronbach's Alpha	rho_A	Composite Reliability
طرح‌های توان‌افزایی	۰.۸۰۲	۰.۸۰۲	۰.۸۸۳
طرح‌های کار انگیزی	۰.۸	۰.۸	۰.۸۸۲
فراهم کردن اعتبار مالی جهت سرمایه گذاری کسب و کار خانگی	۰.۷۴۲	۰.۷۴۲	۰.۸۸۶
فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات	۰.۸۳۱	۰.۸۳۱	۰.۸۸۷
موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۹۷۳	۰.۹۷۳	۰.۹۷۵
پایدار سازی مشاغل ایجاد شده	۰.۸۱۳	۰.۸۱۳	۰.۸۸۹
پشتیبان فنی و تدارکاتی از مددجویان کارآفرین	۰.۸۰۵	۰.۸۰۶	۰.۸۸۵

پایایی ترکیبی متغیرهای تحقیق را نشان می‌دهد که همگی بالای ۰/۷ هستند.

به دلیل نرمال بودن داده‌های پرسشنامه از روش همبستگی پیرسون استفاده شده است. در جدول (۳) نتایج همبستگی ارائه گردید. با توجه به جدول (۳) همبستگی تمام مولفه‌ها معنی‌دار می‌باشد ($p_value<0.05$).

جدول (۳): همبستگی مولفه های پژوهش

		بهره گیری از امکانات و حمایت های سایر سازمان ها	سطح مهارت مدیران و کارشناسان	طرح خودکفایی	طرح‌های توان‌افزایی	طرح‌های کار انگیزی	فراهم کردن اعتبار مالی جهت سرمایه گذاری کسب و کار خانگی	فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات	پایدار سازی مشاغل ایجاد شده	پشتیبان فنی و تدارکاتی از مددجویان کارآفرین
بهره گیری از امکانات و حمایت های سایر سازمان ها	همبستگی	۱	۵۲۲.**	۴۵۸.**	۳۵۶.**	۴۱۵.**	۵۶۷.**	۳۱۹.**	۶۲۲.**	۳۲۸.**
	Sig. (2-tailed)		۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰
	N		۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵
سطح مهارت مدیران و کارشناسان	همبستگی		۱	۳۰۶.**	۲۵۷.**	۴۲۱.**	۳۶۹.**	۷۴۷.**	۶۳۶.**	۶۱۳.**
	Sig. (2-tailed)			۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰
	N			۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵
طرح خودکفایی	همبستگی			۱	۳۱۷.**	۳۸۵.**	۲۱۹.**	۳۱۲.**	۲۹۸.**	۵۵۰.**
	Sig. (2-tailed)				۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰
	N				۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵
طرح‌های توان‌افزایی	همبستگی				۱	۲۶۷.**	۲۰۷.**	۳۵۴.**	۴۱۵.**	۲۵۵.**
	Sig. (2-tailed)					۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰
	N					۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵
طرح‌های کار انگیزی	همبستگی					۱	۳۱۹.**	۳۰۵.**	۴۶۵.**	۳۱۲.**
	Sig. (2-tailed)						۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰
	N						۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵
فراهم کردن اعتبار مالی جهت سرمایه گذاری کسب و کار خانگی	همبستگی						۱	۲۶۴.**	۳۰۵.**	۳۹۸.**
	Sig. (2-tailed)							۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰

		بهره گیری از امکانات و حمایت های سایر سازمان ها	سطح مهارت مدیران و کارشناسان	طرح خود کفایی	طرح های توانافزایی	طرح های کار انگیزی	فراهم کردن اعتبار مالی جهت سرمایه گذاری کسب و کار خانگی	فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات	پایدار سازی مشاغل ایجاد شده	پشتیبان فنی و تدارکاتی از مددجویان کارآفرین
	N							۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵
فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات	همبستگی							۱	.**۸۳۷	.**۵۲۱
	Sig. (2-tailed)								۰.۰۰۰	۰.۰۰۰
	N								۱۹۵	۱۹۵
پایدار سازی مشاغل ایجاد شده	همبستگی								۱	.**۳۷۶
	Sig. (2-tailed)									۰.۰۰۰
	N									۱۹۵
پشتیبان فنی و تدارکاتی از مددجویان کارآفرین	همبستگی									۱

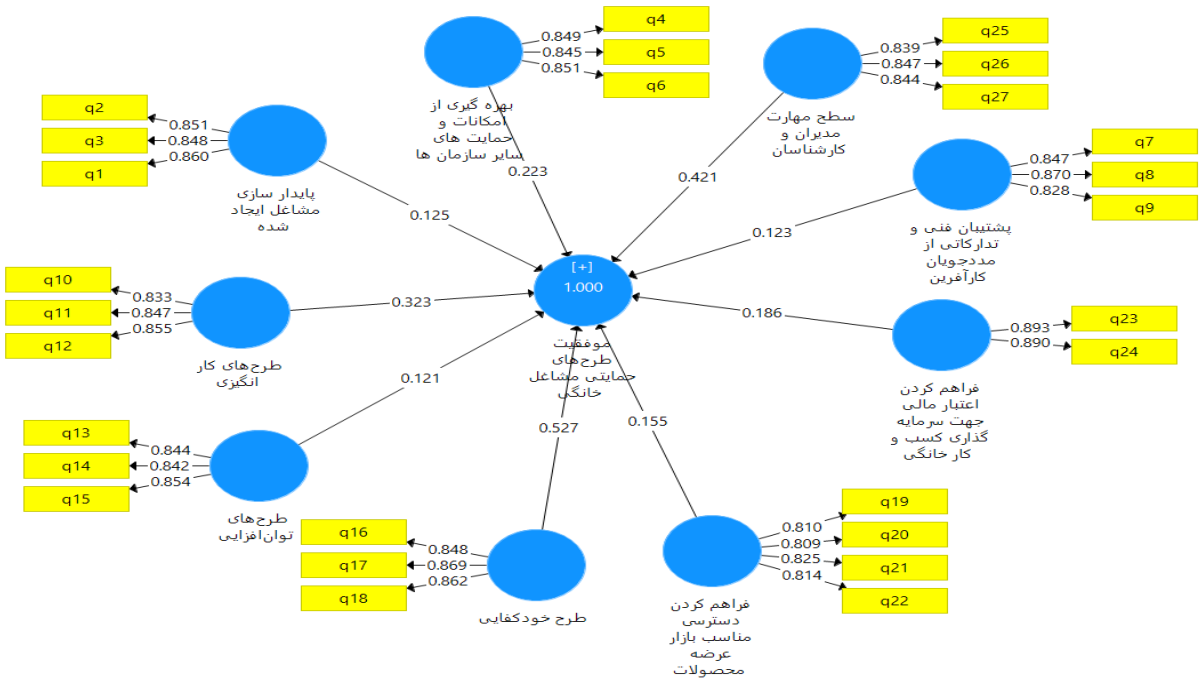
جدول(۴) و شکل(۱)خروجی نرم افزار PLS در تحلیل عاملی تأییدی را نمایش می‌دهد. در نتایج تحلیل عاملی تأییدی ضرایب استاندارد و ضرایب معناداری ارائه شده است.

جدول (۴): تحلیل عاملی تاییدی

	بارعاملی	T Statistics (|O/STDEV|)	P Values	تحلیل عاملی تاییدی
q10 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۶۱	۴۶.۶۰۱	۰	تایید
q10 <- طرح‌های کار انگیزی	۰.۸۳۳	۶۱.۸۷۹	۰	تایید
q11 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۶۷	۴۶.۱۸۵	۰	تایید
q11 <- طرح‌های کار انگیزی	۰.۸۴۷	۶۸.۱۹۶	۰	تایید
q12 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۸۷	۵۲.۲۵۳	۰	تایید
q12 <- طرح‌های کار انگیزی	۰.۸۵۵	۷۸.۰۹۳	۰	تایید
q13 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۵۹	۴۷.۴۲۳	۰	تایید
q13 <- طرح‌های توانافزایی	۰.۸۴۴	۶۴.۷۳۸	۰	تایید
q14 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۴۹	۴۳.۰۹۶	۰	تایید
q14 <- طرح‌های توانافزایی	۰.۸۴۲	۶۶.۰۵۱	۰	تایید
q15 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۷۴	۵۰.۹۲۸	۰	تایید
q15 <- طرح‌های توانافزایی	۰.۸۵۴	۶۸.۹۸۲	۰	تایید
q16 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۶۹	۵۲.۲۱۶	۰	تایید
q16 <- طرح خودکفایی	۰.۸۴۸	۷۶.۸۷۵	۰	تایید
q17 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۸۱	۵۱.۸۶۳	۰	تایید

	بارعاملی	T Statistics (|O/STDEV|)	P Values	تحلیل عاملی تاییدی
q17 -> طرح خودکفایی	۰.۸۶۹	۷۹.۳۴	۰	تایید
q18 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۹۵	۵۳.۷۰۸	۰	تایید
q18 -> طرح خودکفایی	۰.۸۶۲	۷۹.۰۲۸	۰	تایید
q19 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۵۳	۴۵.۳۹۴	۰	تایید
q19 -> فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات	۰.۸۱	۵۲.۵۸۲	۰	تایید
q2 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۷۱	۵۰.۱۹۳	۰	تایید
q2 -> پایدار سازی مشاغل ایجاد شده	۰.۸۵۱	۷۲.۷۲۵	۰	تایید
q20 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۵۵	۴۷.۹۴۹	۰	تایید
q20 -> فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات	۰.۸۰۹	۵۴.۷۵۹	۰	تایید
q21 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۶۵	۴۶.۶۶۷	۰	تایید
q21 -> فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات	۰.۸۲۵	۵۶.۹۲۴	۰	تایید
q22 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۴۹	۴۵.۴۲۷	۰	تایید
q22 -> فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات	۰.۸۱۴	۵۵.۹۶۲	۰	تایید
q23 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۶۷	۴۸.۴۱۳	۰	تایید
q23 -> فراهم کردن اعتبار مالی جهت سرمایه گذاری کسب و کار خانگی	۰.۸۹۳	۱۰۹.۷۶۹	۰	تایید
q24 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۶	۵۲.۰۹۵	۰	تایید
q24 -> فراهم کردن اعتبار مالی جهت سرمایه گذاری کسب و کار خانگی	۰.۸۹	۱۰۸.۵۷۳	۰	تایید
q25 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۵۹	۴۸.۰۵۶	۰	تایید
q25 -> سطح مهارت مدیران و کارشناسان	۰.۸۳۹	۶۸.۴۵۷	۰	تایید
q26 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۶۷	۵۱.۱۰۵	۰	تایید
q26 -> سطح مهارت مدیران و کارشناسان	۰.۸۴۷	۷۲.۲۶۶	۰	تایید
q27 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۵۹	۴۶.۶۹۱	۰	تایید
q27 -> سطح مهارت مدیران و کارشناسان	۰.۸۴۴	۶۸.۳۶۲	۰	تایید
q3 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۷۶	۵۱.۶۷۷	۰	تایید
q3 -> پایدار سازی مشاغل ایجاد شده	۰.۸۴۸	۶۸.۱۷۳	۰	تایید
q4 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۸	۵۰.۴۳۲	۰	تایید
q4 -> بهره گیری از امکانات و حمایت های سایر سازمان ها	۰.۸۴۹	۷۰.۰۸۵	۰	تایید
q5 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۵۶	۴۴.۷۱	۰	تایید
q5 -> بهره گیری از امکانات و حمایت های سایر سازمان ها	۰.۸۴۵	۶۲.۹۸۵	۰	تایید
q6 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۶۵	۴۸.۵۷۳	۰	تایید
q6 -> بهره گیری از امکانات و حمایت های سایر سازمان ها	۰.۸۵۱	۷۵.۴۹۴	۰	تایید
q7 -> موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۵۷	۴۵.۵۹۶	۰	تایید
q7 -> پشتیبان فنی و تدارکاتی از مددجویان کارآفرین	۰.۸۴۷	۶۶.۰۴۸	۰	تایید

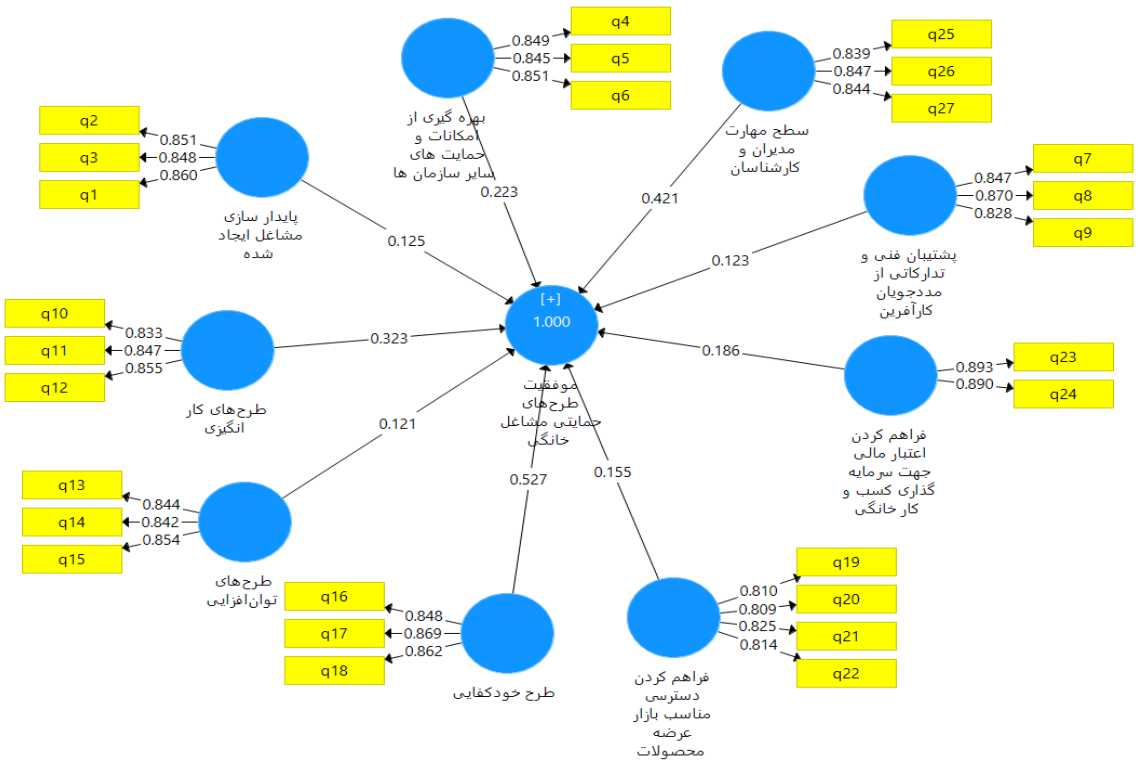
	بارعاملی	T Statistics (|O/STDEV|)	P Values	تحلیل عاملی تاییدی
q8 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۸۱	۴۹.۴۵۵	۰	تایید
q8 <- پشتیبان فنی و تدارکاتی از مددجویان کارآفرین	۰.۸۷	۷۹.۱۴۲	۰	تایید
q9 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۶۷	۴۸.۲۸۵	۰	تایید
q9 <- پشتیبان فنی و تدارکاتی از مددجویان کارآفرین	۰.۸۲۸	۶۰.۱۸۶	۰	تایید
q1 <- موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۷۹۱	۵۵.۶۷۷	۰	تایید
q1 <- پایدار سازی مشاغل ایجاد شده	۰.۸۶	۷۹.۳۳۹	۰	تایید

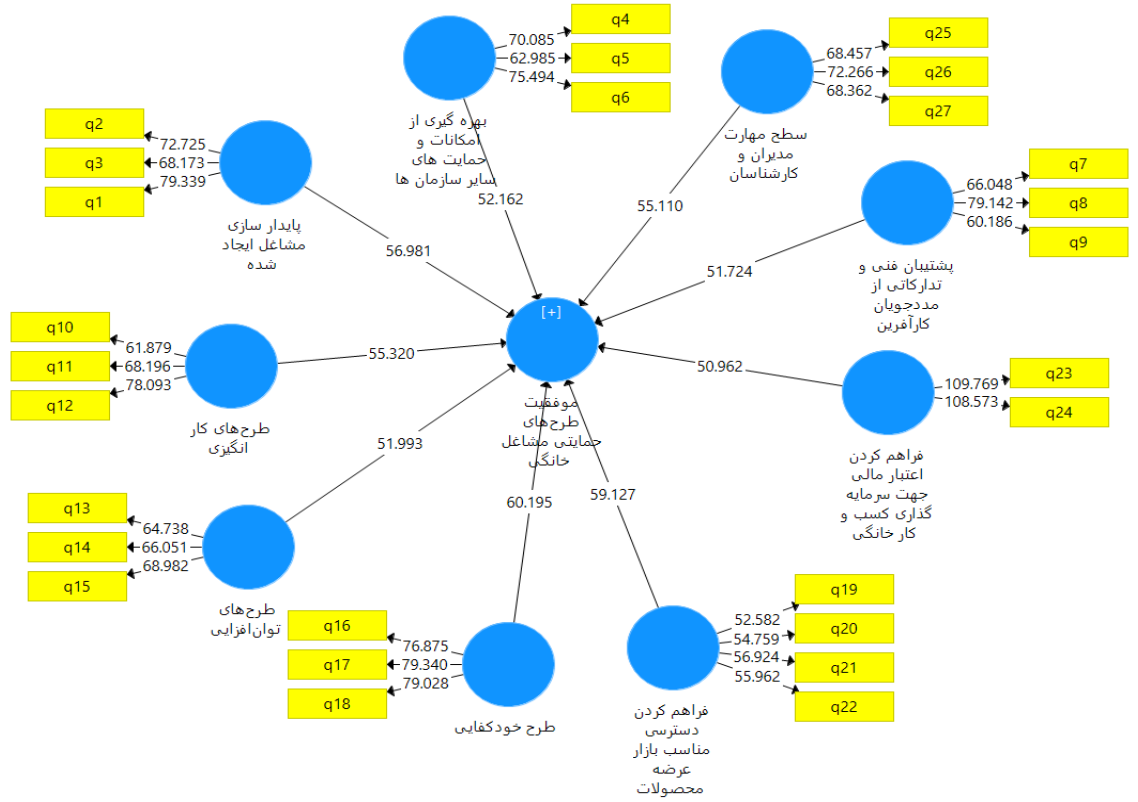
شکل (۱): تحلیل عاملی تاییدی

نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان می‌دهد که بار عاملی متغیرهای تحقیق بالا تر از ۰.۴ می‌باشد بنابراین پرسشنامه از روایی برخوردار است.

بررسی روابط بین متغیرهای پژوهش

شکل (۲): ضرایب استاندارد آزمون فرضیه ها

شکل (۳):ضرایب معناداری آزمون فرضیه ها

جدول(۵):نتیجه ی آزمون فرضیه ها

	ضریب مسیر	T Statistics (|O/STDEV|)	P Values	وضعیت فرضیه
عوامل مؤثر بر موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده -> موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۵۶۳	۶۲.۲۶۲	۰	تایید
بهره گیری از امکانات و حمایت های سایر سازمان ها -> موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۲۲۳	۵۲.۱۶۲	۰	تایید
سطح مهارت مدیران و کارشناسان -> موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۴۲۱	۵۵.۱۱	۰	تایید
طرح خودکفایی -> موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۵۲۷	۶۰.۱۹۵	۰	تایید
طرح‌های توانافزایی -> موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۱۲۱	۵۱.۹۹۳	۰	تایید
طرح‌های کار انگیزی -> موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۳۲۳	۵۵.۳۲	۰	تایید
فراهم کردن اعتبار مالی جهت سرمایه گذاری کسب و کار خانگی -> موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۱۸۶	۵۰.۹۶۲	۰	تایید
فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات -> موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۱۵۵	۵۹.۱۲۷	۰	تایید
پایدار سازی مشاغل ایجاد شده -> موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۱۲۵	۵۶.۹۸۱	۰	تایید
پشتیبان فنی و تدارکاتی از مددجویان کارآفرین -> موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی	۰.۱۲۳	۵۱.۷۲۴	۰	تایید

بحث و نتیجه گیری

مشاغل خانگی به عنوان یک راهکار انعطاف‌پذیر، کم‌هزینه و در دسترس، به ویژه برای اقشار آسیب‌پذیرتر جامعه، مانند زنان خانه‌دار، افراد دارای معلولیت، سالمندان و جوانان جویای کار، می‌تواند پنجره‌ای رو به امید و شکوفایی بگشاید. سیاست توانمندسازی مددجویان، زمینه‌ساز رشد و استقلال اقتصادی آنان است و گسترش مشاغل خانگی در ایجاد اشتغال پایدار و تقویت بنیه اقتصادی خانواده‌های تحت حمایت باید در اولویت برنامه های سازمان بهزیستی قرار گیرد تا از این طریق بتوان به سختی‌های زندگی اقشار آسیب پذیر کمک شایانی کرد.

همان گونه که ذکرشد هدف تحقیق حاظر بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن بود.

نتایج آزمون فرضیه اصلی تحقیق نشان داد که: با توجه به نتایج به دست آمده در فصل ۴ همین پژوهش، تایید می‌شود که بین عوامل مؤثر بر موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن رابطه معنی‌داری وجود دارد این نتایج با یافته‌های بخشم و همکاران (۱۴۰۳)، کانلو و اکبرپور چنارک (۱۴۰۴)، شیری و همکاران (۱۴۰۴) همخوان و همسو می باشد. در این راستا می‌توان بیان داشت یکی از

راه های مقابله با بیکاری و کاهش آن، خوداشتغالی است و خوداشتغالی فعالیت بخش خصوصی و غیررسمی اقتصاد است که می‌تواند تأثیر زیادی در کاهش میزان بیکاری داشته باشد. به منظور تحقق این امر در ایران دستگاه های حمایتی سعی دارند تا با فراهم آوردن زمینه اشتغال برای افراد تحت پوشش، امکان خودکفایی آنها را فراهم نمایند که در این میان کمیته امداد به عنوان گسترده ترین دستگاه حمایتی در چهارچوب طرح اشتغال و خودکفایی این هدف را دنبال می کند. این نهاد به عنوان یک نهاد عمومی که برای یاری نمودن محرومان، مستضعفان و امداد درماندگان و آسیب دیدگان ایجاد شده، اهدافی چون کمک به خوداشتغالی در قالب طرح‌های اشتغال زایی و خودکفایی را دنبال می‌کند از جمله فعالیت های این نهاد تشویق به ایجاد کسب و کارهای خرد و خانگی است که مجموعه فعالیت‌های تولیدی، خدماتی و یا اقتصادی را در برمی گیرد و با شرایط و ضوابط مشخص به صورت انفرادی، خانوادگی و جمعی برای ایجاد یا توسعه اشتغال و خودکفایی مددجویان از طریق پرداخت تسهیلات مالی (وام) اجرا می گردد.

نتایج آزمون فرضیه فرعی۱ تحقیق نشان داد: بین پایدار سازی مشاغل ایجاد شده با موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن رابطه معنی داری وجود دارد. این نتایج با یافته‌های حسن و همکاران (۲۰۲۰)، فارنیلا و بامبنگ[1] (۲۰۲۳)، ریچک و ماسون (۲۰۲۴) همخوان و همسو می باشد. در این راستا می‌توان بیان داشت توانمندسازی خانواده های تحت پوشش کمیته امداد به شکوفایی استعدادها و نشاط هر چه بیشتر این قشر می انجامد. بنابراین تمامی مسئولان باید به این مهم توجهی ویژه داشته باشند. برای ماندگاری طرح های اشتغال در کمیته امداد توجه به بازاریابی و فروش محصولات تولیدی مددجویان بسیار با اهمیت است و حمایت از طرح‌های اشتغالزایی و خودکفایی در کمیته امداد امام خمینی(ره) همواره باید وجود داشته باشد.

نتایج آزمون فرضیه فرعی۲ تحقیق نشان داد: بین بهره‌گیری از امکانات و حمایت‌های سایر سازمان‌ها و موسسات دولتی و خصوصی با موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن رابطه معنی داری وجود دارد. این نتایج با یافته‌های بنت و آنانثرام[2] (۲۰۲۲)، آجور و همکاران (۲۰۲۳)، هرمن (۲۰۲۳) همخوان و همسو می باشد. در این راستا می‌توان بیان داشت آنچه کمیته امداد به دور از همه هیاهوها و کشمکش‌های سیاسی و اقتصادی انجام می‌دهد از رفع نیازهای ضروری خانوارهای محروم تا توجه به ضرورت‌های فرهنگی و بهداشتی بخش عظیمی از جامعه تا کمک به ایجاد ثبات و سلامت در فضای اجتماعی و روانی کشور با تاکید عملی بر تحکیم کانون خانواده تا تلاش برای استقلال فکری و اقتصادی نیازمندان و محرومان جامعه از طریق ایجاد انگیزه، تقویت مهارت‌ها و کمک به ایجاد کسب و کار و ارائه ده‌ها خدمت دیگر به مهمترین رکن جامعه و نظام اسلامی یعنی محرومان و پابرهنگان ثمره تلاش‌ها و مجاهدت‌های امدادگران این نهاد انقلابی است.

1- Farnillah & Bambang
2- Bennett & Ananthram

نتایج آزمون فرضیه فرعی۳ تحقیق نشان داد: بین پشتیبان فنی و تدارکاتی از مددجویان کارآفرین با موفقیت و پایداری اقتصادی طرح های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن رابطه معنی داری وجود دارد. این نتایج با یافته‌های بهشتی و همکاران (۱۴۰۲)، مصری عیسی لو و همکاران (۱۴۰۳)، زارع شمس آبادی و همکاران (۱۴۰۳)، گابریل و بیچ[1] (۲۰۲۳) همخوان و همسو می باشد. در این راستا می‌توان بیان داشت در سال‌های اخیر، اما این تلاش‌ها در کانون توجه نهادها و دستگاه‌های متولی امر قرار گرفته و به اذعان بسیاری، اگر خدمات کمیته امداد در این شرایط نبود حجم آسیب‌ها و مشکلات فردی، اجتماعی و ملی جبران‌ناپذیر و بسیار فراتر از تصور جلوه‌گر می‌شد. تغییر رویکرد کمیته امداد از حمایت‌های معیشتی به ایجاد اشتغال و درآمد پایدار برای نیازمندان و خودکفایی آنها، گذار از صِرف ایجاد اشتغال برای محرومان به سمت نقش‌آفرینی در نظام اقتصادی کشور وکمک به بهبود فضای کسب و کار کشور با تمرکز بر اقتصاد خانوارهای ضعیف، امری استودنی و بی‌مثال است.

نتایج آزمون فرضیه فرعی۴ تحقیق نشان داد: بین طرح‌های کار انگیزی با موفقیت و پایداری اقتصادی طرح های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن رابطه معنی داری وجود دارد.این نتایج با یافته‌های خداپناه و همکاران(۱۴۰۲)،بیات و فرضی‌زاده(۱۴۰۲)، شیری و همکاران(۱۴۰۴)، دنیز و همکاران (۲۰۲۴) همخوان و همسو می باشد. در این راستا می‌توان بیان داشت طرح موضوع واگذاری مسئولیت کامل مشاغل خرد و خانگی به کمیته امداد از سوی نمایندگان دولت و مجلس و اعلام آمادگی کمیته امداد برای قبول این مهم، نشان از برجستگی و عمق تاثیرگذاری خدمات‌امداد و همچنین پذیرش صداقت و توان امداد در عمل به وعده‌ها در راستای خدمت‌رسانی به محرومان از سوی مراجع بیرونی و از دیگر سو روحیه جوان انقلابی و جهادی امداد در قبول مسئولیت‌های کلان، سنگین، پرحجم و دشوار در بحبوحه فشارهای حداکثری داخلی و خارجی به اقتصاد و معیشت مردم به ویژه محرومان دارد.

نتایج آزمون فرضیه فرعی۵ تحقیق نشان داد: بین طرح‌های توان‌افزایی (تجربه و تخصص) با موفقیت و پایداری اقتصادی طرح های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن رابطه معنی داری وجود دارد.این نتایج با یافته‌های حسن و همکاران (۲۰۲۰)، ریچک و ماسون (۲۰۲۴)، دنیز و همکاران (۲۰۲۵)، ایوانز و کالب[2] (۲۰۲۵) همخوان و همسو می باشد. در این راستا می‌توان بیان داشت از آنجا که منشاء اصلی فقر و بسیاری از آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی کشور بیکاری است با افزایش اشتغال ضمن افزایش تولید و تحقق دستاوردهای اقتصادی و اجتماعی متعدد دیگر برای کشور، ورودی‌های کمیته امداد نیز کاهش یافته و قدرت چانه‌زنی کمیته امداد در مسیر اصلاح فضای کسب و کار کشور نیز افزایش خواهد یافت و از سوی دیگر بخشی از بار اصلاح

1- Gabriel & Bitsch
2- Evans & Caleb

فضای سنگین کسب و کار کشور که به حق مانع اصلی پیش روی ایجاد و توسعه کسب و کارها و اشتغال و کارآفرینی است، سبک‌تر خواهد شد.

نتایج آزمون فرضیه فرعی ۶ تحقیق نشان داد: بین طرح خودکفایی با موفقیت و پایداری اقتصادی طرح‌های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن رابطه معنی داری وجود دارد. این نتایج با یافته‌های تابلی و همکاران (۱۴۰۳)، مژدکانلو و اکبرپور چنارک (۱۴۰۴)، رسی و همکاران[1] (۲۰۲۱)، هرمن (۲۰۲۳)، ریچک و ماسون (۲۰۲۴) همخوان و همسو می باشد. در این راستا می‌توان بیان داشت گام دولت و مجلس در پیشنهاد قبول مشاغل خرد و خانگی کل کشور توسط نهاد انقلابی و موفق کمیته امداد، علاوه بر نشان دادن اعتماد نخبگانی به جایگاه تاثیرگذار و کلیدی این نهاد مقدس در بحران‌ها از یک سو و پختگی و صلابت عملکرد آن در میدان‌ها از سوی دیگر، نشان از قبول جایگاه امداد توسط مسئولین و نخبگان کشور، فراتر از یک نهاد حمایتی و به عنوان یک نهاد توسعه‌ای به مثابه پل ارتباطی بین دولت و مردم برای توسعه کارآفرینی و اشتغال در کشور است. البته بدیهی است پذیرش این مسئولیت مهم نیازمند تمهیدات و الزامات قانونی و زیرساختی و بودجه‌ای است.

نتایج آزمون فرضیه فرعی ۷ تحقیق نشان داد: بین فراهم کردن دسترسی مناسب بازار عرضه محصولات با موفقیت و پایداری اقتصادی طرح های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن رابطه معنی داری وجود دارد. این نتایج با یافته‌های درخشانی در آبی و همکاران (۱۴۰۱)، حجاریان و همکاران (۱۴۰۱) دنیز و همکاران (۲۰۲۵) همخوان و همسو می باشد. در این راستا می‌توان بیان داشت تامین منابع تسهیلاتی قرض الحسنه به میزان ۲۰ هزار میلیارد تومان یعنی کمتر از ۳ درصد تسهیلات شبکه بانکی کشور مستظهر به بودجه فنی و پشتیبانی لازم از سوی دولت و مجلس برای کارسازی این حجم تسهیلات می‌تواند نوید ایجاد سالانه ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار فرصت شغلی جدید خارج از برنامه‌های جاری امداد را بدهد. تفویض اختیارات تام و کامل در زمینه صدور مجوزها و وضع مقررات مشاغل خرد و خانگی به کمیته امداد ذیل سیاست‌های شورای عالی اشتغال، تغییر نام ستاد مشاغل خانگی کشور به ستاد مشاغل خرد و خانگی کشور، تعیین رئیس کمیته امداد به عنوان رئیس و معاون اشتغال و خودکفایی امداد به عنوان دبیر ستاد مشاغل خرد و خانگی کشور با حفظ عضویت سایر دستگاه‌ها و الزام همه بخش‌ها و دستگاه‌های کشور به همکاری کامل با کمیته امداد از جمله الزامات زیرساختی و قانونی برای تحقق این تعداد اشتغال است.

نتایج آزمون فرضیه فرعی ۸ تحقیق نشان داد: بین فراهم کردن اعتبار مالی جهت سرمایه گذاری کسب و کار خانگی با موفقیت و پایداری اقتصادی طرح های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن فاریاب رابطه معنی داری وجود دارد. این نتایج با یافته‌های منتظری و همکاران (۱۴۰۰)،

1- Ricci et al.

موسوی (۱۴۰۰) خادمی و فرازنده (۱۴۰۰)، درخشانی درآبی و همکاران (۱۴۰۱) همخوان و همسو می‌باشد. در این راستا می‌توان بیان داشت ترکیب‌کردن مزیت توانمندسازی فردی حوزه اشتغال کمیته امداد با توان زیربنایی و برنامه‌های محرومیت زدایی و املاک و موقوفات و... به طور یکپارچه در کنار ظرفیت‌های عظیم مردمی که نیکوکارانه و خیرخواهانه و همدلانه در همه صحنه‌های اجتماعی حضور داشته‌اند، در قالب کانون‌های خیرین کارآفرین استان‌ها و مراکز نیکوکاری کارآفرینی در اقصی‌نقاط کشور می‌توانند فرصت‌های وسیع چندگانه‌ای را در خدمت اشتغال محرومان و عموم نیازمندان به شغل قرار دهد. برای پذیرش این مسئولیت، در درون امداد نیز لازم است ظرفیت‌هایی به فراخور این حجم از مسئولیت ایجاد شود.

نتایج آزمون فرضیه فرعی ۹ تحقیق نشان داد: بین سطح مهارت مدیران و کارشناسان با موفقیت و پایداری اقتصادی طرح های حمایتی مشاغل خانگی اجرا شده مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن رابطه معنی داری وجود دارد. این نتایج با یافته‌های فلاح (۱۴۰۰)، علی آبادی و همکاران (۱۴۰۰)، فرهمند علی آباد (۱۴۰۲) همخوان و همسو می باشد. در این راستا می توان بیان داشت ایجاد سازمان اشتغال با دو بال اشتغال نیازمندان معرفی شده از سوی حوزه مددکاری امداد و اشتغال متقاضیان مشاغل خرد و خانگی در کشور از یک سو می‌تواند خلأ وجود یک سازمان متولی اشتغال را در کشور پر کند و از سوی دیگر تمامی داشته‌های داخلی اشتغال امداد از دو هزار نفر نیروی کار آزموده مخلص و پرتلاش گرفته تا کوهی از تجربه و دانش و فرآیند و فناوری و شبکه مردمی و نظام‌مند در سراسر کشور را در کنار پتانسیل‌های برون‌سپاری خدمات اشتغال برای استفاده از ظرفیت شرکت‌های توانمند و تخصصی و مشارکت همه فعالان کسب و کار در کشور را به عرصه ایجاد اشتغال در کشور وارد کند. تصمیم‌گیری سریع و چابک در زمینه اشتغال، آزاد کردن امر خطیر اشتغال‌زایی از بروکراسی‌های اداری و کارمندمحوری، استفاده از ظرفیت‌های قانونی دولت و مجلس به منظور تمرکز بر ایجاد اشتغال برای محرومان و بیکاران مستعد اشتغال، توسعه و تعمیم الگوی اشتغال امداد با شعار «اشتغال امداد الگوی اسلامی ایرانی رفع بیکاری در کشور» به عنوان الگوی موفق در زمینه ایجاد اشتغال، ضرورت بسیج همه منابع و امکانات مالی و غیرمالی کشور در راستای اشتغال‌زایی و مهمتر از همه ضرورت ارتقای نظام توسعه کارآفرینی و ایجاد اشتغال در کشور در آغاز برنامه پنج ساله هفتم و گام دوم انقلاب مؤید ضرورت، اولویت و اهمیت موارد پیش گفته است.

یکی از موانع جدی که حین توزیع و جمع آوری پرسشنامه‌ها ملاحظه شد امتناع برخی از مددجویان تحت حمایت سازمان بهزیستی از تکمیل پرسشنامه‌ها بود. البته هرچند بسیاری از این افراد کمبود وقت را دلیل عدم همکاری خود معرفی می‌کردند و محقق نیز در برخی از این موارد به این مسئله اذعان دارد. محدودیت بعدی این تحقیق در مورد قابلیت تعمیم‌پذیری نتایج تحقیق می‌باشد با توجه به اینکه این تحقیق تنها در بین مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی شهرستان تنکابن صورت گرفته امکان تعمیم نتایج به سایر سازمان‌های حمایتی در سایر شهرها وجود ندارد. باتوجه به

نتایج بدست آمده از تحقیق پیشنهاد می گردد مدیران سازمان بهزیستی با ایجاد فرصت رشد و ارتقای شخصیت مددجویان و کمک به کاهش بیکاری و افزایش نرخ اشتغال آنان کمک کنند. پیشنهاد می‌گردد مدیران سازمان بهزیستی با حمایت های مالی و اعتباری از طریق وام های کم بهره در مراحل اولیه به ایجاد کسب و کار و حل مشکل کمبود نقدینگی برای توسعه کسب و کار مددجویان اهتمام ویژه‌ای ورزند. همچنین پیشنهاد می‌گردد مدیران سازمان بهزیستی با برنامه‌ریزی‌های مدن و بنیادین به ساماندهی بازارهای محلی و حمایت از تولیدات کسب وکارهای خانگی و حذف دلالان در چرخه بازرسانی محصول مددجویان کمک شایانی نمایند.

منابع

احمدی، س. ج.، قسیمی، ص.، و محمدکاظمی، ر. (۱۴۰۲). بهبود سیمای کسب‌وکار در سکونت‌گاه‌های غیررسمی با رویکرد مهارت‌آموزی: مطالعه موردی شهرستان سنندج. *فصلنامه مهارت‌آموزی*، (۴۶)، ۱۷۸-۱۴۹.

اسماعیلی الموتی، ص.، و باباجانی رودی، ع. (۱۴۰۳). بررسی نقش مشاوره شغلی در کارآفرینی و توسعه مشاغل خانگی. *مجموعه مقالات اولین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های مدیریت، تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش*، ۲۴۷-۲۴۱.

بخشم، م.، حسین‌پور، م.، محمدنژاد، م.، و آینه، م. (۱۴۰۳). طراحی مدل توانمندسازی نیروی انسانی با هدف توسعه اشتغال برای اقشار متوسط و کم‌درآمد جامعه با تکیه بر مشاغل خانگی و تعاونی‌ها. *فصلنامه پیشرفت و توسعه استان کرمانشاه*، ۳(۴)، ۱۴۸-۱۲۷.

بهشتی، س. ص.، حیدری، آ.، و زاهدی، ح. (۱۴۰۲). آسیب‌شناسی سیاست‌های فقرزدایی کمیته امداد امام خمینی (ره) در مناطق روستایی (مورد مطالعه: مددجویان تحت پوشش در شهرستان تنگستان). *فصلنامه پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی*، ۱۲(۲)، ۵۳-۸۰.

بیات، ف.، و فرضی‌زاده، ز. (۱۴۰۲). ارزیابی طرح‌های اشتغال‌زایی کمیته امداد امام خمینی (ره) با رویکرد توانافزایی (سه روستای چمن‌سطان، دوزان و سنگ‌سفید ارامنه در شهرستان الیگودرز). *فصلنامه انسان‌شناسی*، ۲۳(۳۷)، ۳۵-۱۳.

تابلی، ح.، عسکری باقرآبادی، م.، و نمازیان، ر. (۱۴۰۳). طراحی الگوی کارآفرینی زنان مبتنی بر مشاغل خانگی با استفاده از نظریه داده‌بنیاد. *فصلنامه منابع انسانی تحول‌آفرین*، ۲(۵)، ۳۲-۱۵.

حجاریان، ا.، برقی، ح.، و تقدیسی، ا. (۱۴۰۱). ارزیابی و تحلیل اثرات مشاغل خانگی در ساختار اجتماعی از دیدگاه روستاییان با رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری (مطالعهٔ موردی: مناطق روستایی استان اصفهان). *فصلنامه پژوهش‌های جغرافیای انسانی*، ۵۴(۲)، ۵۸۳-۵۹۷.

خادمی، ع.، و فرازنده، ه. (۱۴۰۰). بررسی و آسیب‌شناسی همسویی راهبردی و عوامل مؤثر بر آن در حوزه اشتغال و خودکفایی کمیته امداد امام خمینی (ره). *فصلنامه مدیریت نوآوری و راهبردهای عملیاتی*، ۲(۳)، ۳۳۲-۳۰۶.

خداپناه، م.، معتمدی، م. ع.، و هیبت‌اله پور، ز. (۱۴۰۲). تحلیل و واکاوی الگوی راهبری شغلی کمیته امداد امام خمینی (ره) (مطالعه موردی استان خوزستان). *فصلنامه توانمندسازی و محرومیت‌زدایی کمیته امداد امام خمینی (ره)*، ۱(۲)، ۲۱۲-۱۷۷.

درخشانی درآبی، ک.، امیدی، ج.، حسن‌نژاد، ر.، و براتی، ن. (۱۴۰۱). رتبه‌بندی موانع توسعه بازاریابی در مشاغل خانگی: مطالعه موردی استان مرکزی. *مدیریت تبلیغات و فروش*، ۳(۲)، ۴۱-۲۴.

زارع شمس‌آبادی، آ.، بخشی، م.، و فلکی، م. (۱۴۰۳). بررسی اثرات مشاغل خانگی بر وضعیت اقتصادی و اجتماعی خانوارهای روستایی. *فصلنامه روستا و توسعه پایدار فضا*، ۵(۳)، ۱۵۱-۱۳۳.

سرخه، ع.، و شبر، س. ی. (۱۴۰۳). بررسی عوامل و مؤثر در شکل‌گیری و توسعه مشاغل خانگی. *مجموعه مقالات شانزدهمین کنفرانس بین‌المللی پیشرفت‌های اخیر در مدیریت و مهندسی صنایع*.

سیف‌اللهی، ن.، و اکبری آرباطان، گ. (۱۴۰۲). شناسایی چالش‌ها و فرصت‌های اقتصاد دیجیتال در توسعهٔ کسب‌وکارهای خانگی زنان روستایی. *فصلنامه زن در توسعه و سیاست*، (۸۲)، ۸۰۶-۷۸۲.

شیری، ح.، احمدی یعقوب، شریعتی، ب.، و خداویردی، ل. (۱۴۰۴). کار و خانه: پدیدارشناسی تجربهٔ زیسته و روایت زنان شاغل از کار خانگی. *فصلنامه زن در توسعه و سیاست*، ۲۳(۱)، ۱۱۸-۹۱.

صفای‌کنجین، م.، سیدنقوی، م.، و کاملی، م. ج. (۱۴۰۰). بررسی عوامل راهبردی موفقیت کسب‌وکارهای خانگی با رویکرد مدل‌سازی ساختاری-تفسیری و میک‌مک. *مدیریت کسب‌وکار*، (۴۹)، ۳۵۴-۳۳۲.

صمدزاد، س.، و قراچورلو، ن. (۱۴۰۰). طراحی الگوی پایدارسازی کسب‌وکارهای کوچک و کارآفرین در سکونتگاه‌های غیررسمی. *اقتصاد و توسعه منطقه‌ای*، ۲۹(۱)، ۱۱۵-۹۱.

صمدزاد، س. (۱۴۰۲). ارزیابی عوامل مؤثر بر توسعه کسب‌وکارهای خانگی در سکونتگاه‌های غیررسمی شهر تبریز (مطالعه موردی: محله خلیل‌آباد). *فصلنامه پژوهش‌های کارآفرینی*، ۲(۲)، ۷۴-۵۷.

علی‌آبادی، و.، عطائی، پ.، و غلامرضایی، س. (۱۴۰۰). رابطه بین تیپ شخصیتی زنان روستایی و موفقیت آن‌ها در کسب‌وکارهای خانگی: کاربرد مدل ریسک. *برنامه‌ریزی منطقه‌ای*، ۱۱(۴۴)، ۱۸۴-۱۶۶.

فرهمند علی‌آباد، ا. (۱۴۰۲). نقش شبکه‌های اجتماعی در تبلیغ مشاغل خانگی و تولیدی‌ها. *مجموعه مقالات دومین کنفرانس بین‌المللی مطالعات مدیریت، فرهنگ و هنر*، ۷۷۰-۷۶۳.

فلاح، م. (۱۴۰۰). تبیین پیشایندهای راهبردی توسعه کسب‌وکارهای خانگی. *مطالعات مدیریت راهبردی*، (۴۵)، ۲۴۵-۲۲۳.

قاسمی، ا.، و کلانتری، خ. (۱۴۰۱). تحلیل عوامل و چالش‌های توسعه مسکن معیشت‌محور روستایی. *فصلنامه برنامه‌ریزی توسعه کالبدی*، (۲۶)، ۲۶-۱۵.

کرمی، م. (۱۴۰۰). بررسی تأثیر روابط بین قابلیت‌های ارزشی سازمانی و عملکردهای استراتژیک بر رشد کسب‌وکارهای خانگی (مورد مطالعه: صنایع خانگی شهر تهران). *فصلنامه پژوهش‌های پیشرفت و تعالی*، ۲۰(۱)، ۶۷-۴۸.

مروتی، ا.، شاه‌ولی، ر.، نقی‌زاده، ز.، و بیجندی، م. ص. (۱۴۰۳). تحلیل ساختاری مؤلفه‌های اثرگذار بر مشاغل خانگی ایران به روش تحلیل اثرات متقابل. *فصلنامه نظریه‌های کاربردی اقتصاد*، ۱۱(۳)، ۷۲-۳۸.

مژدکانلو، د.، و اکبرپور چنارک، م. (۱۴۰۴). اشتغال و کارآفرینی توسط کمیته امداد امام خمینی (ره). *مجموعه مقالات نهمین همایش ملی تحقیقات نوین در علوم انسانی و کارآفرینی*.

مصری عیسی‌لو، ف.، سیف‌اللهی، ن.، و زارعی، ق. (۱۴۰۳). طراحی مدل کارآفرینی دیجیتالی زنان برای مشاغل خانگی با رویکرد داده‌بنیاد. *فصلنامه زن در توسعه و سیاست*، ۲۲(۴)، ۹۶۳-۹۴۱.

منتظری، ز.، آقاموسی، ر.، نعامی، ع.، و فاطمی عادل، . (۱۴۰۰). طراحی و اعتباریابی الگوی بهبود کیفی آموزش و اشتغال‌زایی (مطالعه موردی: آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای شهر تهران). *فصلنامه فناوری آموزش*، ۱۵(۴)، ۷۲۱-۷۰۷.

موسوی، س. ر. (۱۴۰۰). طراحی مدل توانمندسازی اقشار متوسط و کم‌درآمد استان فارس در جهت ایجاد مشاغل خانگی با کاربرد رویکرد مدل معادلات ساختاری (SEM). *فصلنامه کار و جامعه*، (۲۵۹)، ۱۴۴-۱۲۵.

وحیدپور، م.، اعتباریان خوراسگانی، ا.، هادی پیکانی، م.، و دائی کریم‌زاده، س. (۱۴۰۳). طراحی و تبیین الگوی توسعه ظرفیت اشتغال‌پذیری بانوان با تأکید بر برنامه هفتم توسعه. *فصلنامه ارزش‌آفرینی در مدیریت کسب‌وکار*، ۴(۴)، ۲۶۱-۲۳۸.

یزدی، ن.، آقایی، ش.، و صفار، ف. (۱۴۰۳). آسیب‌شناسی الگوهای توسعه مشاغل خانگی در ایران و پیشنهاد الگوهای نوین توسعهٔ کسب‌وکارهای خانگی برای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی. *ماهنامه اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی*، (۲۶۶)، ۴۷-۲۳.

Ajor, O. J., Akintola, A., & Okpa, J. T. (2023). United nations development programme (undp) and poverty alleviation in cross river state north senatorial district, nigeria. *Global Journal of Social Sciences*, 22(1), 49–61.

Bennett, D., & Ananthram, S. (2022). Development, validation and deployment of the EmployABILITY scale. *Studies in Higher Education*, 47(7), 1311–1325.

Crimmins, G., & Casey, S. (2023). How equity practices within universities facilitate women graduates' employability. *Education + Training*, 65(1), 44–57.

Diniz, F., Nijkamp, P., & Baycan, T. (2024). Prioritizing factors affecting the development of home-based businesses among rural women in the Philippines. *Sociale Geografie*, 166(8), 38–55.

Evans, D., & Caleb, K. (2025). Women and home-based entrepreneurship: Evidence from United Kingdom. *International Small Business Journal*, 54(6), 87–119.

Farnillah, A. N., & Bambang, C. (2023). Poverty alleviation efforts in Indonesia and challenges in the perspective of the sustainable development goals: A narrative literature review. *Open Access Indonesia Journal of Social Sciences*, 6(2), 926–935.

Gabriel, A., & Bitsch, V. (2025). Impacts of succession in family business: A systemic approach for understanding dynamic effects in horticultural retail companies in Germany. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 26(3), 304–324.

Hassan, M. U., Iqbal, Z., & Shakir, K. (2020). Impact of ICT training and education on women's employability and entrepreneurial skills: Achieving the sustainable development goals. *International Journal of Business Forecasting and Marketing Intelligence*, 6(2), 157–166.

Herman, E. (2023). Designing a model for government support schemes for self-employment in rural areas of Stockholm. *Journal of Cleaner Production*, 47(5), 78–101.

Pratt, J. (2025). Networks, Communication and Learning during Business Start-up: The Creation of Cognitive Social Capital. *International Small Business Journal*, 36(14), 59–94.

Raut, J., & Mitrović, V. S. (2025). Information technologies as a tool for the development of digital entrepreneurship and achieving a competitive advantage. *Serbian Journal of Engineering Management*, 8(1), 1–5.

Reuschke, D., & Mason, C. (2023). The engagement of home-based businesses in the digital economy. *Futures*, 135, 102542.

Ricci, A., Crivellaro, F., & Bolzani, د. (2021). Perceived employability of highly skilled migrant women in STEM: Insights from labor market intermediaries' professionals. *Administrative Sciences*, 11(1), 7.

Shariff, S. S. M., & Ahmad, M. S. (2024). The e-business potential for home-based businesses in Malaysia: A qualitative study. *International Journal of Cyber Society and Education*, 23(7), 56–86.

Taheri, O., Alem Tabriz, A., Sameie, R., & Samari, D. (2023). Explaining the impact of entrepreneurial knowledge on the structure and performance of home based business. *Journal of System Management*, 9(2), 69–79.